

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta:	Tereza Vágnerová
Téma práce:	Právní a ekonomické aspekty institutu věřitele poslední instance
Rozsah práce:	89 stran
Datum odevzdání práce:	09. 09. 2021

1. Aktuálnost (novost) tématu

Diplomová práce (dále jen DP) je zpracována na aktuální a odborně náročné téma. Tématika institutu věřitele poslední instance není nová, z pohledu centrální banky či centrálního bankovníctví. Je to institut, se kterým se setkáváme od vzniku centrálního bankovníctví a bazické teorie na uvedené téma vznikly v 19. století. Důležitá je však nedávná minulost a současnost, a proto diplomantka orientuje analytickou část práce také na poslední globální finanční krizi v letech 2008 až 2009 a na finanční a ekonomickou krizi, která souvisí s koronavirovou pandemií, resp. se zdravotní krizí související s COVID-19. Aktuálnost DP lze spatřovat právě v propojení problematiky zdravotní a finanční krize z pohledu institutu věřitele poslední instance.

Autorka DP si vytyčila v práci dva náročné cíle: „*Prvním z nich je objasnit pojem věřitele poslední instance z pohledu ekonomické teorie a zmapovat současnou právní úpravu institutu věřitele poslední instance v České republice, v EU ale i v USA. Druhým cílem této práce bude analyzovat reakce 3 centrálních bank (ČNB, ECB a FED) při plnění role věřitele poslední instance v průběhu globální finanční krize z roku 2008, evropské dluhové krize a dále také jejich chování v průběhu současné koronavirové krize, a to jak z pohledu naplnění zásad ekonomické teorie, tak jejich souladu s právní úpravou.*“ (DP, str. 6).

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je interdisciplinární a právě to vytváří jeho náročnost na zpracování DP. Autorka DP proto využila jak mezioborový přístup, tak aplikovala při zpracování práce řadu metod, např. deskripci, analýzu, syntézu, komparaci.

3. Formální a systematické členění práce

DP je strukturována do čtyř kapitol (částí), kromě úvodu a závěru. Autorka využila podrobnější členění, což má kladný vliv, zejména na přehlednost práce. Práce obsahuje citace, poznámky, seznam použitých zdrojů, seznam zkratk, seznam grafů, abstrakt v češtině a angličtině. Využití grafů v práci zvyšuje srozumitelnost DP a také její odbornou úroveň.

4. Vyjádření k práci

Úvod DP obsahuje základní charakteristiku institutu věřitele poslední instance, dále také cíle a strukturu DP, jakož i stručnou charakteristikuzdrojů z nichž diplomantka čerpala při zpracování DP. Úvod neobsahuje přehled metod, které autorka DP využila při jejím vypracování.

První kapitola *Ekonomické aspekty institutu věřitele poslední instance* je věnována jednak historickému vývoji názorů na institut věřitele poslední instance, kde diplomantka analyzuje především ideje a teorie Henry Tortona a Waltera Bagenhota, jednak současným (aktuálním) důvodům pro rozhodování o finanční pomoci, kde značný význam má rozbor systémového rizika, solventnost banky, morální hazard a doktrína Too Big to Fail. Autorka DP se také zabývá

formami pomoci obchodním bankám ze strany CP a rozlišuje dvě základní formy úvěrovou a neúvěrovou pomoc.

Druhá kapitola *Institut věřitele poslední instance v ČR* se zabývá zejména institutem věřitele poslední instance v českém právu. Dále jsou také analyzovány zkušenosti ČNB jako věřitele poslední instance v průběhu finanční krize v letech 2008 až 2009. V současnosti hovoříme o kovidové krizi (zdravotní krizi), která souvisí s řadou krizových jevů v ekonomice a financích. V tomto kontextu je důležitá novela zákona o ČNB (zák. čís. 192/2020 Sb.), která nabyla účinnosti 24. dubna 2020 s účinností do konce roku 2021 a umožnila centrální bance obchodování s finančními instrumenty hlavně s delší dobou splatnosti než je jeden rok na finančním trhu bez omezení a tím umožnila ČNB dodávat likviditu bankám, ale i některým nebankovním institucím (např. pojišťovnám, penzijním fondům, investičním společnostem atd.). Na tuto novelu navazuje další novela zákona o ČNB (zák. čís. 219/2021 Sb.), která nabyla účinnosti dne 1. srpna 2021 a potvrdila rozšíření spektra měnověpolitických obchodů ČNB i po konci roku 2021.

Třetí kapitola *Institut věřitele poslední instance v EU* je orientována na problematiku zakutvení institutu věřitele poslední instance v EU s cílemanalyzovat v uvedeném kontextu vztah ECB a národních centrálních bank, postavení ECB jako věřitele poslední instance v krizových situacích, zejména v době pandemie COVID-19. Tato kapitola obsahuje tři případové studie vycházející z judikatury.

Čtvrtá kapitola *Institut věřitele poslední instance v USA* je zaměřena úpravu věřitele poslední instance v právním řádu USA a to ve vztahu k činnosti FED. Dále jsou analyzovány zkušenosti FED v dané oblasti a to jak v průběhu finanční krize v letech 2007 až 2014. Pozornost je věnována také činnosti FED jako věřitele poslední instance v době pandemie COVID-19.

Závěr DP diplomantka orientuje bilanci naplnění stanovených cílů práce a to formou shrnutí včetně samostatně vyvozených závěrů.

Celkově hodnotím práci jako velmi kvalitní, zpracovanou na odborně náročnou tematiku, DP je také aktuální, přehledná a srozumitelná.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Oba cíle, které si autorka DP vytyčila, byly naplněny.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Diplomantka vypracovala práci samostatně, o tom svědčí i vyvozené závěry. Práce byla prověřena v systému Theses.cz. Všechny použité zdroje jsou diplomantem citovány.
Logická stavba práce	Práce je logicky strukturována do úvodu, čtyř kapitol (částí) a závěru. Podrobnější členění přispělo k větší přehlednosti DP.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka DP důsledně cituje použité zdroje. Diplomantka využívá tuzemské a zahraniční zdroje (monografie, odborné články, internetové zdroje, prameny práva) a jejich rozsah odpovídá typu kvalifikační práce.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Rozbor tematiky odpovídá zaměření DP. Autorka DP zcela naplnila oba vytyčené cíle, vhodně byla zvolena hloubka odborné analýzy i následná syntéza, o tom svědčí i závěry, ke kterým diplomantka v práci dospěla.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je na dobré úrovni, oceňuji zvláště využití grafů v DP.

Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková i stylistická úroveň práce je na velmi dobré úrovni.
-------------------------------	---

6. Otázky k zodpovězení při obhajobě

- a) Stručně vysvětlete souvislosti mezi zdravotní krizí (pandemie COVID-19) a ekonomickou a finanční krizí z pohledu stability finančního trhu a celé národní ekonomiky a to komplexně (celostně) i konkrétně ve vztahu k institutu věřitele poslední instance.
- b) Ve vztahu k ekonomickým aspektům věřitele poslední instance objasněte vzájemné souvislosti mezi systémovým rizikem a morálním hazardem ve vztahu v doktríně „TooBig to Fail“ a souvislostem možného selhání regulace.

Doporučení práce k obhajobě	Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu diplomové práce.
------------------------------------	---

Navržený klasifikační stupeň: výborně až velmi dobře

V Praze dne 12. září 2021

PhDr. Mgr. Pavel Seknička, Ph.D.
oponent